

Fyra sätt att lära

»Som bemödar sig att söka sådana överblickar, och med kapacitet och kompetens att förstå sammanhangen.«

Migrationsvågen 2015–2016 och pandemin visade på behoven av att bilda och sprida kunskap för att förstå och hantera det som skedde. Erfarenheterna från att nationell nivå konstruerade en informationsnod kallad Support Migration gjorde att det våren 2020 organiserades en likartad samordningsfunktion, Support Diakoni. (Se artikel i SKT diakoninumner 3/22 av Moilanen, Ahlqvist & Lundberg). Nuvarande och kommande samhällskriser kommer likaså kräva att ny kunskap bildas, utvecklas och görs tillgänglig i församlingarna.

Organisatoriskt lärande kan beskrivas som att kunskap skapas. Sedan behöver det ges en form som gör kunskapen tillgänglig, för att sedan överförs inom och mellan organisationer. Det senare kan ske genom nätverk, eller att personer flyttar och för med sig kunskap, eller att modeller sprids och översätts till nya sammanhang. Organisatoriskt lärande kan spåras i organisatoriska förändringar.

I januari hölls ett seminarium i Uppsala i arrangemang av Centrum för mångvetenskaplig forskning om religion och samhälle vid Uppsala universitet och en kyrklig arbetsgrupp. Syftet var att presentera och diskutera församlingars arbete, ”på nya sätt för ett inkluderande och mänskligt samhälle”. Fyra initiativ tog plats på scenen.

Framtiden bor hos oss (FBHO) är ett nätverk som bildades år 2000 av församlingar i mångkulturella och mångreligiösa områden, så som i Malmö, Norrköping, Göteborg, Örebro med flera städer. Nätverket belyser de villkor dessa församlingar verkar under, prövar metoder och sprider kunskaper internt och externt.

Ett annat centrum är ett nätverk inom Svenska kyrkan. Det består av församlingar som på lands- och glesbygden gått samman för att mötas baserat på två gemensamheter: landsbygd och integration. Nätverket bildades i Östersund i januari 2019.

Programmet för Socialhållbarhet – fokus Tillit och demokrati vänder sig till den som söker kunskap och teologiskt mandat att arbeta för tillits- och demokratifrågor och behöver praktiskt stöd i ett demokratistärkande arbete.

Arbetsmarknadsprojektet *Skapa plats* har med stöd av Europeiska Socialfonden haft som syfte att rusta församlingar att erbjuda långtidsarbetslösa arbetsgemenskap och rehabilitering.

Vad kan vi lära om organisatoriskt lärande av dessa fyra exempel? Vi ser två nätverk som bygger på lokala initiativ, som från sina respektive in- och utsikter bildar och överför kunskap just utifrån dessa lokala kontexter. FBHO visar på en imponerande uthållighet som jag tror är en basal komponent för kunskapspridande. Tankar tar tid. Och varje tanke som flyttar kräver sin landningsbana i det att den översätts till den nya kontexten. Vilket också kräver tid och energi.

Det sociala hållbarhetsprogrammet syns mer vara ett redskap för kunskapspridning, liksom de ovan nämnda Supportfunktionerna. I dessa ligger även moment av kunskapsbildning när lärandet samlas och paketeras.

Sårbar är den kunskap som projekt frambringar. Den kan gå ut genom dörren med projektledaren. En organisatorisk minnesförlust. Det är inte alltid projektkunskap ges landningstillstånd utan blossar upp och falnar. Genom projektet *Skapa plats* har dock ett konceptarbete (S:t Mary) och ett utbildningsprogram byggts upp i, som det ibland kallas, pärlbandsprojekt där erövrad kunskap i ett projekt kan nyttiggöras i ett efterföljande. Konceptarbetet innebär ett formuleringsarbete som gör att det blir kommunicerbart till, som i detta fall, myndigheter som Arbetsförmedlingen.

Seminarier i Uppsala visade på möjligheten att se samman dessa processer som ett organisatoriskt lärande i vår kyrka. För det, kan jag konstatera, krävs aktörer – interna och externa – som bemödar sig att söka sådana överblickar, och med kapacitet och kompetens att förstå sammanhangen.

STIG LINDE

